

การปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก
ออกสู่คุณภาพการบริหารสถานศึกษา
ที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ*

THE ADAPTATION OF PRIMARY SCHOOLS USING ENGLISH LANGUAGE IN TEACHING AND LEARNING ACTIVITIES TO QUALITY ADMINISTRATION UNDER THE LOCAL ADMINISTRATIVE BUREAU IN THE EASTERN REGION

วันวิภา เทียนขาว**

ผศ.ดร. ลีทิพร นิยมศรีสมศักดิ์***

ผศ.ดร. สมโภชน์ อเนกสุข****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด วิธีการและกลไก และผลการปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออก สู่คุณภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวคิดปัจจัยพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงองค์การประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ งานพันธกิจ (Task) โครงสร้างองค์การ (Structure) บุคลากร (People/ Human) และเทคโนโลยี (Technology) เป็นกรอบการวิจัยเบื้องต้น

* วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต้นแบบทฤษฎีก่อนการวิจัย ศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 39 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ครูไทย 3 คน ครูต่างชาติ 4 คน นักเรียน 15 คน ผู้ปกครอง 6 คน กรรมการสถานศึกษา 3 คน และผู้เชี่ยวชาญ 4 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์การวิจัย ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย ได้แก่ วิธีการศึกษาเอกสารร่องรอยที่เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การออกแบบสอบถามและการบันทึกภาคสนาม ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ ผลการวิจัยพบว่า 1) การปรับตัวของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษประกอบด้วย 5 แนวคิดสำคัญ ได้แก่ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการศึกษา การเตรียมความพร้อมสู่อนาคต และการพัฒนาสถานศึกษาแบบองค์รวมและระยะยาว 2) สถานศึกษามีวิธีการและกลไกในการปรับตัวในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษคือ ครูใช้ปรัชญาการศึกษาเป็นตัวนำการเลือกกลยุทธ์ กิจกรรม และกระบวนการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนเป็นภาษาอังกฤษโดยเฉพาะการเรียนรู้ผ่านเกม สภาพครอบครัวช่วยเพิ่มความพร้อมและโอกาสการเรียนรู้ของนักเรียน และ 3) ด้านผลการปรับตัวของสถานศึกษา พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติของครูและนักเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ควบคู่กับผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เชื่อมโยงกับสภาพชีวิตจริงได้ สภาพปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขมี 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านครูต่างชาติ ที่มีสำเนียงการพูดไม่เป็นสากลส่งผลกระทบต่อพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน มิติด้านงบประมาณ ที่ขาดความสม่ำเสมอในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน มิติด้านกิจกรรมพิเศษ ที่ต้องการให้มีการจัดให้มากขึ้นและสม่ำเสมอ และมิติด้านสภาพแวดล้อม ที่ครูและผู้ปกครองควรสร้างให้เอื้อต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้งที่สถานศึกษาและที่บ้าน

คำสำคัญ: การปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษา/ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/ ภาคตะวันออก/ คุณภาพการบริหารสถานศึกษา/ การเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

ABSTRACT

The purposes of this study were to uncover the concepts, the methods, and the results of the adaptation of primary schools using English Language In Teaching and Learning (ELITAL) activities to quality administration under the Local Administrative Bureau in the Eastern region. This research was conducted by means of qualitative methodology, phenomenological study using the conceptual framework of the research of four fundamental factors of organizational change: task, structure, people/ human and technology as theory-before research. The total of 39 key informants: four school administrators, three Thai teachers, four foreign teachers, 15 students, six parents, three school committees, and four experts, were selected by a purposive sampling. Various methods of data collection used in this research were document analysis, in-depth interview, focus group discussion, participant and non-participant observation, questionnaire, and field note taking.

The research uncovered that 1) there were five main concepts of the adaptation of the primary schools using ELITAL activities: school-based management, science and art of administration, attitude changes, preparation of the future education, and holistic and long-term development. In addition, 2) the methods of the adaptation of the schools involved philosophy of education that teachers used to select proper strategies and activities of using ELITAL. The students developed positive attitude toward the ELITAL activities with the preference of learning through games. Furthermore, family played a critical role in promoting students' learning. 3) The results of the adaptation of the school using ELITAL revealed attitude changes of teachers and students, thus changing teaching and learning behaviors. Parents emphasized the importance of evaluation on both students' learning achievement grades and practical learnings. Parents also made suggestions on four critical issues of the ELITAL improvement which were foreign teachers, budget management, additional learning activities, and favorable environment for English practice. The foreign teachers with the local English accent negatively influenced the students' speaking and listening skills. Additionally, the budget should be increased or at least be maintained to provide enough support to the ELITAL. The school should also regularly provide more extra learning activities. Finally, both teachers and parents should create suitable environment stimulating students to practice speaking English at school and at home.

KEYWORDS: The adaptation of primary schools/ Local administrative bureau/ Eastern region/ Quality of school administration/ English language in teaching and learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ส่งผลต่อการบริหารจัดการขององค์กรที่มุ่งการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สภาพการตอบรับการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นเงื่อนไขการปรับตัว ขององค์กรเพื่อความอยู่รอดและเพื่อรักษาเสถียรภาพขององค์กร (ลอว์เบอร์รี่ 3, เอ็ดเวิร์ด อี. และ วอร์ลีย์, คริสโตเฟอร์ จี., 2551) การปรับตัวเป็นคุณสมบัติหนึ่งที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด โดยธรรมชาติ เมื่อมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์จะดูดซับข้อมูลจากการสื่อสารนั้น (Assimilation) และ นำเข้าสู่กระบวนการปรับความสมดุลทางปัญญาและเตรียมพร้อมนำความรู้มาใช้ประโยชน์แก้ไขปัญหา ในชีวิต หากองค์กรประกอบดังกล่าวเกิดขึ้นสมบูรณ์ กระบวนการปรับตัวของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด จะเกิดขึ้น (Piaget, 1971; Berecz, 2009) ส่วนการปรับตัวขององค์กรนั้นอาจหมายถึง ความสามารถที่องค์กรเรียนรู้ที่จะยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อตอบรับกับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เคลื่อนไหวอยู่เสมอ เพื่อรักษาเสถียรภาพองค์กรและส่งผลให้สมาชิกสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Robbins, 1999; Hoy & Miskel, 2008, p. 20) ดังนั้น การปรับตัวของมนุษย์และ

การปรับตัวขององค์กรจึงมีความคล้ายกันในมุมมองของการปรับเปลี่ยนตัวเองเพื่อความอยู่รอดและการดำเนินงานที่มีเสถียรภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาปรากฏการณ์การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่ได้รับผลกระทบจากการที่นานาประเทศใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสื่อสารระหว่างประเทศ สถานศึกษาจึงริเริ่มที่จะพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาอังกฤษของครูและนักเรียนโดยการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ อปท.ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพจึงสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ด้วยตนเอง เช่น อปท.ในภาคตะวันออกที่มีปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ทั้งในด้านกฎหมาย เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี จึงได้มีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ตามความต้องการของคนในสังคมต่อการจัดการศึกษาในสังคมไทย ดังนั้น การปรับตัวของสถานศึกษาจึงหมายถึง การยอมรับการรักษาสมดุลขององค์กรแบบพลวัต เมื่อสถานศึกษายอมรับเอานวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงเข้ามาสู่กระบวนการปฏิบัติงาน ซึ่งในงานวิจัยนี้คือ การรักษาสมดุลเมื่อสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงจากการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทยมาเป็นการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ อันเป็นการรักษาสมดุลของการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน การรักษาสมดุลปรากฏในองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบตามกรอบแนวคิดเบื้องต้นของการวิจัยคือ ปัจจัยพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงองค์กร 4 ด้าน (Leavitt, 1965) คือ 1) งานพันธกิจ (Task) 2) โครงสร้างองค์กร (Structure) 3) บุคลากร (People/ Human) และ 4) เทคโนโลยี (Technology) หากปัจจัยพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงองค์กรตัวใดตัวหนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลกระทบต่อปัจจัยตัวอื่น ๆ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปด้วยเป็นพลวัตต่อกัน (Interchangeable & Dynamic) โดยเมื่อสถานศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนจากเป็นภาษาไทยมาเป็นภาษาอังกฤษ สถานศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนงานพันธกิจ กำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา โครงสร้างในการบริหาร และบุคลากรครูได้รับผลกระทบโดยต้องได้รับการอบรมเพิ่มเติมความรู้และการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดของการปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกสู่คุณภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ
2. เพื่อศึกษาวิธีการและกลไกในการปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกสู่คุณภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ
3. เพื่อศึกษาผลการปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกสู่คุณภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

คำถามการวิจัย

แนวคิดของการปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคุณภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นอย่างไร วิธีการและกลไกในการปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคุณภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นอย่างไรผลการปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคุณภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การวิจัยด้วยวิธีการเชิงปรากฏการณ์นิยมจะนำมาซึ่งข้อค้นพบที่เป็นคำอธิบายปรากฏการณ์การปรับตัวของสถานศึกษาผ่านแนวคิดและประสบการณ์ วิธีการและกลไกการปรับตัว รวมถึงผลการปรับตัวของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและใช้เป็นแนวทางศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่กำลังประสบกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวขององค์กรในการริเริ่มใช้นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์นิยมครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาการปรับตัวของสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคุณภาพของการบริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นบริบทเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากส่งผลกระทบต่อปัจจัยด้านงานพันธกิจ (Task) โครงสร้างสถานศึกษา (Structure) เทคโนโลยี (Technology) และบุคลากร (People/ Human) ทำให้สถานศึกษาต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัยเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดการปรับตัวของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ 2) วิธีการและกลไกในการปรับตัวของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ และ 3) ผลการปรับตัวของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผู้วิจัยกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างว่าต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งต้องมีการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อย 2 รายวิชา เป็นเวลาไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีการศึกษาและมีการว่าจ้างครูต่างชาติตามเกณฑ์คุณสมบัติแบบเต็มเวลาอย่างน้อยหนึ่งคน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้วางแผนขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามเทคนิควิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวขององค์กร การเปลี่ยนแปลงขององค์กร รวมถึงนโยบาย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการ

เรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์ควบคู่กับ วัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัยและนำมาสกัดเป็นประเด็นหลักและประเด็นย่อยในการสร้างข้อคำถามเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษานำร่องเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1065/2544 และคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 43/2546 เพื่อนำมากำหนดเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่ศึกษา (Criteria for Selection) ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดกรอบแนวคิดชั่วคราวในการวิจัย โดยศึกษาปัจจัยพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงองค์การ 4 มิติ ได้แก่ งานพันธกิจ โครงสร้างสถานศึกษา บุคลากร และเทคโนโลยี

ขั้นตอนที่ 4 การสร้างแนวคำถามจากกรอบความคิดชั่วคราวที่ได้กำหนดและวิเคราะห์สกัด ประเด็นเพื่อสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละกลุ่ม (Interview Protocols)

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามจากวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การซักถาม การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การบันทึกภาคสนามและการถ่ายภาพ ทว่าการถอดข้อความการสัมภาษณ์ วิเคราะห์และตีความข้อมูลเพื่อป้องกันข้อผิดพลาด เช่น ความสับสนในแต่ละเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และป้องกันการสูญหายของข้อมูลโดยสร้างเป็นข้อสรุปชั่วคราว (Working Hypothesis) ตลอดทั้ง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความตรงของข้อมูลด้วย วิธีการตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งขั้นตอนนี้ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลและวิเคราะห์จนแน่ใจว่าไม่มี ข้อมูลใหม่เกิดขึ้นอีก และข้อมูลเกิดการอิ่มตัวสมบูรณ์ (Saturation)

ขั้นตอนที่ 6 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสุดท้าย เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยและให้ผู้ให้ข้อมูลหลักตรวจทาน (Member Checking) การตีความประสบการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ให้ ข้อมูลว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าการสรุปข้อค้นพบนั้นถูกต้องครบถ้วน ผู้วิจัยสามารถนำมาเขียน รายงานอธิบายผลการวิจัย แต่หากมีข้อผิดพลาดหรือพบว่ามีข้อมูลใหม่เกิดขึ้น แสดงว่าข้อมูลยังไม่ อิ่มตัว ผู้วิจัยต้องกลับไปเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามอีกครั้งหนึ่งตั้งแต่ขั้นตอนที่ 5 พร้อมทั้งตรวจสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย

พื้นที่ที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกพื้นที่ที่ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้คือ การเลือก กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) (Merriam, 2009, p. 77) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์และมีศักยภาพในการให้ข้อมูลตรงกับหัวข้อวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการ ศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง 3 เกณฑ์ ได้แก่ 1) เป็นสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในภาคตะวันออกเฉียงใต้จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อย 2 รายวิชา เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 1 ปีการศึกษา 2) สถานศึกษาต้องมีการว่าจ้างผู้สอน ที่เป็นชาวต่างชาติที่มีประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษและเป็นการว่าจ้างแบบ เต็มเวลาอย่างน้อย 1 คนต่อปี และ 3) สถานศึกษาต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านภาษาอังกฤษที่ สูงกว่าค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ อปท. และของกระทรวงศึกษาธิการ โดยทำการเลือก

พื้นที่ศึกษา 3 แห่งตามระดับสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านภาษาอังกฤษเฉลี่ยในระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ ผู้วิจัยเลือกจำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นจำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ครูไทย 3 คน ครูต่างชาติ 4 คน นักเรียน 15 คน ผู้ปกครอง 6 คน กรรมการสถานศึกษา 3 คน และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ 4 คน ด้วยแบบสอบถามประเด็นที่เกี่ยวข้อง รวมผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด 39 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นรูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบที่ผู้วิจัยสร้างจากการทำตารางการวางแผนโดยกำหนดแนวคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) ตามประเด็นหลัก ประเด็นย่อยและข้อสังเกตเพิ่มเติม
2. แบบสนทนากลุ่มของนักเรียน เป็นการกำหนดประเด็นคำถามให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอภิปรายความรู้สึกรู้สึกคิด การรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญในประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงองค์การของสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในระหว่างการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
4. อุปกรณ์บันทึกข้อมูลเสียง ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เพื่อเป็นส่วนช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและเก็บรวบรวมเป็นหลักฐานข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์เพื่อศึกษาถึงข้อค้นพบในการวิจัย
5. สมุดจดบันทึกภาคสนามที่ต้องเตรียมพร้อมทุกครั้งที่จะออกเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์นิยม 7 ขั้นตอนของ โคลซี (Colaizzi, 1978, pp. 56-61) ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ 2) อ่านบททวนและสกัดส่วนที่มีนัยสำคัญต่อปรากฏการณ์ 3) สร้างความหมายจากส่วนที่สกัด 4) จัดระบบประเภทความหมายเป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ 5) นำข้อค้นพบที่จัดกลุ่มความหมายเขียนเป็นรายงานข้อสรุปเชิงบรรยาย 6) นำข้อสรุปมาสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปรากฏการณ์ และ 7) ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อสรุปที่ได้กับผู้ให้ข้อมูลและการวิเคราะห์เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเชื่อมโยงความสัมพันธ์สู่การสร้างข้อสรุปอธิบายปรากฏการณ์ทั้งหมด และทำการตรวจสอบข้อมูลตลอดกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและทั้งก่อนและหลังการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักการตรวจสอบข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ เกณฑ์ความน่าเชื่อถือ (Credibility) หลักการการถ่ายโยงข้อค้นพบไปใช้ในบริบทอื่น (Transferability) หลักการเกิดขึ้นซ้ำกัน/ เชื่อถือได้ของข้อมูล (Dependability) และหลักการยืนยันข้อมูล (Confirmability) และใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Data Triangulation) ของแหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา โดยการตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลทั้งเวลาที่เก็บข้อมูล สถานที่ และผู้ให้ข้อมูล และใช้การตรวจสอบสามเส้าด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่หลากหลาย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปรับตัวของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษประกอบด้วย 5 แนวคิดสำคัญ ได้แก่ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการศึกษา การเตรียมความพร้อมสู่อนาคต และการพัฒนาสถานศึกษาแบบองค์รวมและระยะยาว

2. วิธีการและกลไกในการปรับตัวของสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พบว่าครูใช้ปรัชญาการศึกษาเป็นตัวนำการเลือกกลยุทธ์ กิจกรรม และกระบวนการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนเป็นภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการเรียนรู้ผ่านเกม และสภาพครอบครัวเป็นปัจจัยช่วยเพิ่มความพร้อมและโอกาสการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ผลการปรับตัวของสถานศึกษา พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติของครูและนักเรียนซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ผู้ปกครอง ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ ควบคู่กับผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เชื่อมโยงกับสภาพชีวิตจริงได้ สภาพปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขมี 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านครูต่างชาติที่มีสำเนียงการพูดไม่เป็นสากลส่งผลกระทบต่อ การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน มิติด้านงบประมาณ ที่ขาดความสม่ำเสมอในการสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน มิติด้านกิจกรรมพิเศษ ที่ต้องการให้มีการจัดให้มากขึ้นและสม่ำเสมอ และมิติด้านสภาพแวดล้อม ที่ผู้ปกครองและครูควรสร้างให้อีกต่อการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

1. แนวคิดในการปรับตัวของสถานศึกษา

แนวคิดในการปรับตัวของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษแนวคิดแรกคือสถานศึกษามีการปรับตัวในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) ยึดหลักการให้บริการทางการศึกษาแก่ชุมชนและเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยของ Gamage & Sooksomchitra (2004, p. 291) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นแนวทางการบริหารโดยเน้นยุทธศาสตร์การคืนอำนาจทางการจัดการศึกษาสู่ชุมชนและการมีส่วนร่วมทางการบริหารจากชุมชน ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบทางการบริหารแก่ครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบอร์นาร์ด (Bernard, 1996, p. 2123-A) ที่ได้ศึกษาการเปรียบเทียบหลักสูตรนานาชาติในประเทศอังกฤษกับหลักสูตรปกติในประเทศแคนาดา พบว่า ระบบการศึกษาในประเทศแคนาดามีการกระจายอำนาจทางการศึกษามากกว่าระบบการศึกษาในประเทศอังกฤษ ผู้บริหารมีนโยบายการมอบอำนาจ (Empowerment) ในการบริหารจัดการเรียนการสอนแก่ครูส่งผลให้ครูรู้สึกถึงการเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งขององค์การ รู้สึกผูกพันกับองค์การและเป็นการกระตุ้นแรงจูงใจให้ครูต้องการทุ่มเทการทำงานให้มากขึ้น (Sergiovanni, 2009, p. 104) และผู้บริหารยังมีการแต่งตั้งหัวหน้าและทีมงานรับผิดชอบการดำเนินงานโดยตรง ซึ่งเป็นคุณลักษณะหนึ่งของการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: L.O.) (Senge, 2006, p. 7-12) องค์การแห่งการเรียนรู้จะดำเนินการ

ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและกระตุ้นระบบการคิดของสมาชิกให้เกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและร่วมกันทั่วทั้งองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีความพร้อมขององค์การต่อการเปลี่ยนแปลงตามที่ไวเนอร์ (Weiner, 2009) ศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมขององค์การต่อการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกองค์การได้พิจารณาไตร่ตรองว่า ควรจะมีการร่วมกันปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่องค์การต้องการหรือไม่ ผู้บริหารยังได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและครูแสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา อันเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่แสดงถึงลักษณะการสื่อสารแบบสองทิศทาง (Two-way communication) ที่มีการไหลกลับของข้อมูลหรือเป็นเสียงสะท้อนสู่ฝ่ายบริหาร (Robbins & Judge, 2007, pp. 323-325)

การบริหารสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกในองค์การเป็นหลักโดยสมาชิกขององค์การจะมีปฏิสัมพันธ์กันตามหน้าที่และสังคมการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องเรียนรู้การจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาด้วยการประยุกต์ใช้ความเป็นศาสตร์และศิลป์ (Hoy & Miskel, 2008) ผู้บริหารได้แสดงภาวะผู้นำทางการบริหารเพื่อใช้แก้ไขปัญหาในการทำงาน เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลขององค์การ (Owens & Steinhoff, 1976; Fiedler, 2002) ภาวะผู้นำที่พบในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 3 แบบ ได้แก่ ภาวะผู้นำแบบมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership) ภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (Contingency theory of leadership) และภาวะผู้นำการปรับตัว (Adaptive Leadership) ผลการวิจัยข้างต้นระบุว่า การแสดงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความกลมกลืนผสมผสานกันระหว่างภาวะผู้นำแบบมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการปรับตัว โดยทั้งสองแนวคิดมีจุดยืนร่วมกันคือ การยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นสากล แสดงถึงการมีวิสัยทัศน์ทางการศึกษาและความเชื่อมั่นในนโยบายการศึกษา โดยผู้บริหารได้รับรู้ถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและตระหนักถึงบทบาทการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Owens & Valesky (2007, p. 270) ที่ว่า ผู้นำสถานศึกษาย่อมต้องจับความรู้สึกและไวต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงภายนอกเพื่อแสดงภาวะผู้นำในการแก้ไขปัญหาเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาได้พยายามเรียนรู้ฝึกฝนทักษะด้านภาษาอังกฤษของตนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

การปรับตัวของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษยังเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านการศึกษาของครู โดยครูยอมรับให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่มากขึ้นซึ่งเป็นไปตามกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน ฯลฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน (มาตรา 9) นอกจากนี้ ครูยังเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นแนวทางการสอนแนวใหม่ โดยการเปลี่ยนแปลงทัศนคตินั้นถือเป็นองค์ประกอบเชิงกลยุทธ์อย่างหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงในองค์การ (Owens & Steinhoff, 1976, pp. 138-141) โดยผู้บริหารรับรู้และตระหนักดีว่า ครูเกิดความกลัวและอาจเกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (Resistance to change) ที่จะกลายเป็นทั้งอุปสรรคขัดขวางและเป็นตัวถ่วงกระบวนการดำเนินงานทั้งหมดได้ (Hanson, 1985, pp. 294-306) ผู้บริหารจึงเชื่อว่าควรดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป เพราะนโยบายการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อครูโดยตรง

สถานศึกษายังได้มีการปรับตัวในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษตามแนวคิดการเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาสู่ชีวิตที่ดีในอนาคต นักเรียนที่เรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดีจะสามารถพัฒนาเป็นทักษะติดตัวไปในอนาคต จะสามารถนำความรู้ความสามารถทางภาษาที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้ในการประกอบอาชีพและสร้างความก้าวหน้าในชีวิตรองาน สอดคล้องกับการที่ประเทศในกลุ่มยุโรปได้กำหนดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประชากรให้ได้ผลดังเจ้าของภาษาว่าเป็นหนึ่งในเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา (Finkbeiner, 1995 cited in Cohen, Brody, & Shevin-Sapon, 2004, p.111-112) นอกจากนี้ การปรับตัวของสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษยังแสดงถึงแนวคิดการพัฒนาสถานศึกษาแบบองค์รวมและระยะยาว เนื่องจากจะทำให้เกิดความต่อเนื่องและยืดหยุ่นในการดำเนินงานซึ่งสอดคล้องกับที่เบิร์นส์และสตัลเกอร์ (Burns & Stalker, 1961) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะขององค์การที่มีการบริหารงานแบบองค์รวมจะช่วยให้องค์การนั้นมีการปรับตัวได้ง่ายขึ้น โดยผู้บริหารได้ดำเนินงานเพื่อมุ่งเน้นผลประโยชน์และพัฒนาองค์การแบบองค์รวม (Holistic View) ตามวิธีการคิดเชิงระบบ (Senge, 2006)

2. วิธีการและกลไกในการปรับตัวของสถานศึกษา

วิธีการและกลไกในการปรับตัวของสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษเริ่มที่ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมด้านความรู้ความสามารถของบุคลากรครู โดยการจัดฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูก่อนการดำเนินการสอนจริง สอดคล้องกับโมเดลวงจรการบริหารเพื่อปรับตัวขององค์การของ Schein (Schein, 1996) กล่าวว่า การดำเนินงานเป็นระบบที่สมบูรณ์ขององค์การ (Healthy System) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อองค์การเปิดรับข่าวสารการเปลี่ยนแปลงภายนอก ผ่านการเรียนรู้ ความรู้ ทำความเข้าใจและนำไปใช้ได้ (Learning, Adaptive & Transformational) เป็นผลผลิตออกมาสู่สังคมและนำข้อมูลป้อนกลับเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การเป็นระบบการพัฒนาองค์การในที่สุด ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูจะใช้กลยุทธ์ต่างๆ ในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเชื่อในลัทธิปรัชญาการศึกษาของตน ได้แก่ ปรัชญาการศึกษากลุ่มพิพัฒนาการนิยม (Progressivism) ปรัชญาการศึกษาปฏิรูปนิยม (Reconstructionism) และปรัชญาการศึกษากลุ่มอัตถิภาวนิยม (Existentialism) ซึ่งแนวคิดด้านปรัชญาการศึกษาทั้งสามกลุ่มที่มีหลักการร่วมกันคือทำให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดการศึกษา ครูจึงเลือกใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูได้นำวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเป็นสื่อช่วยการนำเสนอการสอนของครูเพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลของนักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเสาวภา จันทร์สงค์ (2547) ที่พบว่า ครูมีการใช้สื่อการเรียนการสอนทั้งประเภทของจริง ของจำลองและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการเรียนรู้แบบร่วมมือกันหรือรวมพลังกัน (Cooperative/ Collaborative Learning) ควบคู่กับอุปกรณ์ช่วยจัดการความรู้และความคิดที่เรียกว่าผังกราฟฟิคออร์แกไนเซอร์ (Graphic Organizers) ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกครูในการจัดการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดีและมีการประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในการเรียนการสอนด้านสังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (Hall & Strangman, 2002) ส่วนนักเรียนมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนที่

สามารถสอบผ่านการคัดเลือกจากนักเรียนทั้งหมด และเกิดความมุ่งมั่นในการเรียนแม้จะพบกับปัญหาความท้าทายด้านภาษา นักเรียนชื่นชอบกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้ผ่านการเล่นเกม นักเรียนคิดว่า การเรียนการสอนในทุกวิชาเป็นภาษาอังกฤษนั้นเป็นการเรียนที่ยากและท้าทายความสามารถและช่วยให้ได้เรียนรู้คำศัพท์แปลกใหม่จึงเกิดความพยายามในการเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งทิพย์ พรหมศิริ (2549) ที่พบว่า แรงจูงใจในการเรียน พฤติกรรมการเรียน เจตคติต่อการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง และความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียนเป็นปัจจัยทางบวกต่อความสามารถในการเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียน

3. ผลการปรับตัวของสถานศึกษา

ผลการปรับตัวของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดความรู้สึกเห็นใจครูและนักเรียนที่เป็นฝ่ายได้รับผลกระทบและต้องปรับตัวต่อการเรียนการสอนมากที่สุดจึงได้ดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไปเพื่อลดแรงต่อต้านและเกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงในที่สุด ซึ่งปรากฏการณ์นี้เป็นไปตามโมเดลระยะการเปลี่ยนแปลงของเลวิน Lewin (Lewin, 1951) ที่กล่าวถึงกระบวนการแรกของการเปลี่ยนแปลงจะเริ่มที่ระยะการละลายพฤติกรรมเดิม (Phase I: Unfreeze) องค์การต้องทำให้สมาชิกรับรู้ถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงและเปิดรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาสู่ระยะการเปลี่ยนแปลง (Phase II: Change) เป็นระยะการก่อตัวของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านพฤติกรรมบุคลากร โครงสร้างองค์การ โครงสร้างงาน การนำเทคโนโลยีมาใช้ รวมถึงการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเสริมความรู้ และพัฒนาสู่ระยะสุดท้ายคือ การสร้างเสถียรภาพแห่งการเปลี่ยนแปลง (Phase III: Refreeze) เป็นระยะที่มีการยอมรับการเปลี่ยนแปลงในวงกว้าง สมาชิกเริ่มคุ้นเคยกับระบบใหม่ ลดแรงต่อต้านที่เคยมีและปรับทัศนคติในทางบวกต่อการเปลี่ยนแปลง อันเป็นการปรับตัวของสมาชิกให้เกิดความสมดุลระหว่างปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลง (Driving Force = Resistance Force) และให้ความสำคัญกับผลการปฏิบัติงานจากการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ควบคู่กับผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เชื่อมโยงกับสภาพชีวิตจริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงหรือในชีวิตประจำวัน (Authentic Assessment) (Popham, 2008, pp. 174-175) อันหมายถึงการประเมินผลความสามารถทางการเรียนรู้ (Performance Assessment) ผลที่ได้รับจะสะท้อนผลการเรียนรู้ที่มากกว่าการประเมินโดยผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โดยจะปรากฏว่านักเรียนสามารถสนทนาเป็นภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ ผู้ปกครองยังได้นำเสนอสภาพปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข 4 มิติ ได้แก่ มิติด้านครูต่างชาติ ที่มีสำเนียงการพูดไม่เป็นสากลส่งผลกระทบต่อการศึกษาภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่ได้รับผลกระทบมาจากปัญหา มิติด้านงบประมาณ ที่ขาดความสม่ำเสมอในการสนับสนุนการเรียนการสอน โดยสาเหตุหลักของปัญหาการจ้างครูต่างชาติที่ไม่ใช่เจ้าของภาษานั้นเป็นเพราะปัญหาด้านงบประมาณ ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่อย่างจำกัด เนื่องจากต้องจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาสังคมในด้านอื่นที่นอกเหนือจากการพัฒนาด้านการศึกษา สอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยของทิพวรรณ ทับจันทร์ (2546) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการปรับเปลี่ยนของโรงเรียนเพื่อรองรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา โดยพบว่า ปัญหาในการปรับเปลี่ยนของโรงเรียนปัญหาคือ ปัญหาการจัดสรรงบประมาณในการจัดเตรียมห้องปฏิบัติการทางภาษา ปัญหาต่อมาคือ มิติด้าน

กิจกรรมพิเศษ ที่ผู้ปกครองต้องการให้ครูมีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เพิ่มมากขึ้นและสม่ำเสมอ และ ปัญหาสุดท้ายคือ มิติด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งรวมถึงสถานศึกษาและบ้าน ที่ครูและผู้ปกครองควรสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

1.1 ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ควรทำการศึกษารวบรวมแบบทและ กำหนดเป้าหมายการดำเนินการที่แน่นอนชัดเจนและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อลดปัญหา ช่วงของงบประมาณการสนับสนุน

1.2 อปท.ควรดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการศึกษาในระดับท้องถิ่นที่เป็น ตัวแทนของชุมชนท้องถิ่นทั้งหมด โดยคัดสรรจากอาชีพที่มีความหลากหลายและมีฐานะทางสังคมที่ แตกต่างกัน เพื่อได้รับเสียงสะท้อนในการบริหารที่ครอบคลุมทุกส่วนของสังคม

2 ข้อเสนอแนะในระดับปฏิบัติ

2.1 อปท.ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดสถานศึกษาควรทำการวิจัยเชิงลึกถึงความต้องการและ จำเป็นของผู้ปกครองและประชาชนต่อแนวทางการจัดการศึกษาในเขต อปท. โดยคำนึงถึงความเป็น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของประชาชนจากการบริหารงานของหน่วยงานเป็นสำคัญ เพื่อนำข้อคิดเห็นจาก ชุมชนมาปรับปรุงการบริหารการศึกษาของหน่วยงานและช่วยส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ชุมชน

2.2 ผู้บริหาร อปท. และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษควร จัดการประชุมร่วมกันเพื่อระดมความคิดเห็นอภิปรายอนาคตของการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษา อังกฤษเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน

2.3 ผู้ปกครองควรทำความเข้าใจหลักการเรียนรู้ด้านภาษาที่สำคัญคือ การฝึกฝนปฏิบัติที่ สม่ำเสมอและต่อเนื่อง จะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถด้านภาษาในระดับที่สื่อสารได้ของนักเรียน

3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

3.1 ควรศึกษาวิจัยเชิงลึกถึงความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคมไทยที่ ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ

3.2 ควรทำการศึกษานเฉพาะกรณี (Case Study) ของนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการ เรียนภาษาอังกฤษจนมีความสามารถในการสื่อสารได้ ในทุกระดับการศึกษา ทั้งระดับอนุบาล ระดับ ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ทิพวรรณ ทับจันทร์. (2546). *การดำเนินงานปรับเปลี่ยนของโรงเรียนเพื่อรองรับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา ตามแนวทางหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่งทิพย์ พรหมศิริ. (2549). *ปัจจัยเชิงพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ดำเนินการตามโครงการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลอว์เบอร์รี่ 3, เอ็ดเวิร์ด อี. และ วอร์ลีย์, คริสโตเฟอร์ จี. (2551). *องค์การเปลี่ยนสู่ความยิ่งใหญ่: Built to Change*. (สมพงษ์ สุวรรณจิตกุล แปล). กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.
- เสาวภา จันทร์สงค์. (2547). *การดำเนินงานด้านการจัดทำหลักสูตร English Program ในโรงเรียนสองภาษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- Berecz, J. M. (2009). *Theories of personality: a Zonal Perspective*. Boston: Pearson Allyn & Bacon.
- Bernard. (1996). *Curriculum: an Integrative Introduction*. Ed. Sowell, E. J. New Jersey: Prentice Hall.
- Burns, T., & Stalker, G. M. (1961). *The Management of Innovation*. Tavistock. London.
- Colaizzi, P. (1978). *Psychological Research as the Phenomenologist Views It: R. Vale and M.King (eds): Existential-Phenomenological Alternatives for Psychology*. Oxford University Press: New York.
- Fidler, B. (2002). *Strategic Management for School Development: Leading Your School's Improvement Strategy*. London: PCP.
- Finkbeiner, C. (1995). *Englischunterricht in europäischer Dimension: Zwischen Qualifikationserwartungen der Gesellschaft und Schülereistellungen und Schülerinteressen. Berichte und Kontexte zweier empirischer Untersuchungen*. Bochum: Brockmeyer.
- Gamage, D. T., & Sooksomchitra, P. (2004). *Decentralisation and School-Based Management in Thailand*. Retrieved February 17th, 2010, from <http://www.springerlink.com/content/p1n1523047351483/fulltext.pdf>.
- Hall, T., & Strangman, N. (2002). *Graphic Organizers*. Wakefield, MA: National Center on Accessing the General Curriculum. Retrieved January 15th, 2011 from http://aim.cast.org/learn/historyarchive/backgroundpapers/graphic_

- Hanson, M. E. (1985). *Educational Administration and Organizational Behavior*, 2nd ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2008). *Educational Administration: Theory, Research, and Practice*. New York: McGraw-Hill.
- Katz, D., & Kahn, R. L. (1978). *The Social Psychology of Organizations*. New York: Wiley.
- Leavitt, H. J. (1964). *Managerial Psychology* 2nd ed. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lewin, K. (1951). *Field theory in social science; selected theoretical papers*. D. Cartwright (ed.). New York: Harper & Row.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Morphet, E. L., Johns, R. L., & Reller, T. L. (1982). *Educational Organization and Administration*, 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Owens, R. G., & Steinhoff, C. R. (1976). *Administering Change in Schools*. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall.
- Owens, R. G., & Valesky, T. C. (2007). *Organizational Behavior in Education: Adaptive Leadership and School Reform*. 9th ed. Boston, MA: Pearson Education, Inc.
- Piaget, J. (1971). *The Biology of Knowledge*. Chicago, IL: University of Chicago Press.
- Popham, W. J. (2008). *Transformative Assessment*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development.
- Robbins, S. P. (1999). *Organization Theory Structure, Design, and Applications*, (3rd ed.). Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall International Inc.
- Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2007). *Organizational Behavior*, 12th ed. NJ: Pearson Education.
- Sapon-Shevin, M. (2004). Thinking inclusively about inclusive education. In K. Kesson & E. W. Ross (Eds.), *Defending public schools: Teaching for a democratic society* (Vol. 2, pp. 161-172). Westport, CT: Praeger.
- Schein, E. H. (1996). Organizational Learning: What is New? *In the Third Biennial International Conference on Advances in Management, Sheraton Tara Hotel, Framingham, MA. June 28th, 1996*. Working Paper#3912, MIT Sloan School of Management.
- Senge, P. M. (2006). *The Fifth Discipline: the Art and Practice of the Learning Organization*. New York: Doubleday/ Currency.
- Sergiovanni, T. J. (2009). *The Principalship: A Reflective Practice Perspective*. 6th ed. Boston: Pearson Education.

Weiner, B. J. (2009). *A Theory of Organizational Readiness for Change*. Retrieved February 17th, 2010, from <http://www.implementationscience.com/content/4/1/67>.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

